

УДК 330.131

ОЗНАКИ ЯКІСНОЇ ОЦІНКИ РИЗИКІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Курепін В.М., kypins@ukr.net

Миколаївський національний аграрний університет

При вивченні характеру трудової діяльності роботодавець разом с фахівцями охорони праці підприємства систематично, у достатній мірі повинні виявляти та ідентифікувати виробничі небезпеки. Якщо виявлені небезпеки неможливо усунути, їх значення з точки зору безпеки працівників необхідно оцінити.

Підвищення рівня захисту працівників від професійних ризиків у процесі їхньої трудової діяльності є одним із головних напрямків діяльності керівництва підприємства [1] та фахівців охорони праці, також скорочення виробничих травм та професійних захворювань залишається найважливішим завданням усіх рівнів управління охороною праці з будь-якої точки зору. Тому оцінка ризиків на підприємстві є важливою складовою діяльності роботодавця [2], який разом з фахівцями повинен провести якісну оцінку ризиків.

Розглянемо ознаки якісної оцінки ризиків на підприємстві. Якісна оцінка ризиків організується роботодавцем з обов'язковим залученням різних підрозділів [32] відповідно до своїх завдань за принципом «роботодавець - фахівці – працівники». Залучення власного персоналу має активно супроводжуватися його інформуванням про хід виконання та результати оцінки ризиків.

Якісно виконана оцінка ризиків відображає дійсне становище, та її результати, це реальні умови праці та трудового процесу. Оцінка ризиків передбачає виконання всіх її заходів об'єктивно та адекватно. Раніше впроваджені заходи з управління ризиками враховуються в тій частині, якою вони відповідають дійсності. Зокрема, оцінка величини ризику, що спричиняється шумом, повинна враховувати ефективність заходів щодо запобігання шуму лише в тій частині, в якій насправді виконані заходи. Це стосується інфразвуку та ультразвуку, електромагнітних полів та випромінювань, іонізуючого випромінювання тощо.

Якісна оцінка ризиків повинна бути систематичною. Систематичне розпізнавання небезпеки та оцінювання ризиків для найголовніших виробничих процесів (робочих операцій) є обов'язковою складовою. Найбільш виражені та великі зони ризиків контролюються найбільш ретельно [4]. З іншого боку, треба виділяти й ті ризики, стосовно яких не потрібні спеціальні заходи чи додаткові

роз'яснення. Результати оцінки мають бути використані для розробки конкретних заходів з управління ризиками.

Якісна оцінка ризиків має профілактичний характер. Вона ґрунтується на архівних даних про ризики і раніше небезпечні ситуації, нещасні випадки, та недавні інциденти. Також враховуються потенційні небезпеки, які поки що не виявилися, але виникнення яких у процесі роботи можливе.

Якісна оцінка ризиків є практичною. Головне її завдання здійснити ясні та здійсненні заходи для підвищення безпеки праці, які впроваджуються відповідно до встановлених законодавством методів у вигляді безлічі форм реалізації, зокрема - інструктажі з охорони праці [5].

Якісна оцінка ризиків має бути документованою. Результати оцінки ризиків та рішення щодо них подаються письмово. Документи слід супроводжувати інформацією щодо виконання заходів. Виконані заходи свідчать про результативну оцінку ризиків.

Отже, якісна оцінка ризиків є функцією підприємства, що розвивається і постійно діє. До якісної оцінки ризиків відносять: відстеження виконання заходів, повторну оцінку ризиків для оцінки їх впливів та безперервний контроль виробничого середовища для профілактики ризиків. Інформації, що містяться документи з оцінки ризиків є обов'язковими для виконання та враховуються при повторній оцінці. Оцінка ризиків проводиться поетапно, з урахуванням раніше виявлених небезпек, є безперервним та систематичним процесом.

Використані джерела

1. Іваненко В. С., Курепін В. М. Наближення національного законодавства до міжнародних норм з питань безпеки праці // OSHAgro – 2023: матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 3 жовтня 2023 р.). Київ : НУБіП України, 2023. С. 66-69.

URL:<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/15934>.

2. Курепін В. М., Пряслова Н. М. Оцінка ризиків на робочому місці – підхід для малих і середніх підприємств // OSHAgro – 2023 : матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 3 жовтня 2023 р.). Київ : НУБіП України, 2023. С. 55-57. URL:<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/15930>.

3. Іваненко В.С. Залучення фахівців сторонніх служб для проведення оцінки ризиків на робочому місці // OSHAgro – 2023 : матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 3 жовтня 2023 р.). Київ : НУБіП України, 2023. С. 69-71. URL:<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/15935>.

4. Курепін В. М. Систематизація ризиків та загроз кадровій безпеці підприємств / Український журнал прикладної економіки. 2020. Том 5, № 4. С. 170-176. DOI: <https://doi.org/10.36887/2415-8453-2020-4-19>.

5. Іваненко В. С., Бризгалов М. В. Розробка та впровадження інструкцій з охорони праці на підприємствах аграрного профілю // Інформаційно-психологічна та техногенна безпека: історичні аспекти, особливості захисту суспільства та особистості : тези доповідей за результатами тематичного «круглого столу», м. Миколаїв, 9 грудня 2022 р. Миколаїв : МНАУ, 2022. С. 20-23. URL:<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/12067>.

УДК 330.131

СУЧАСНІ ПІДХОДИ, СТРАТЕГІЯ ТА ТАКТИКА ДО УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ НА ПІДПРИЄМСТВІ

*Кузнецова В.А., kiber9090@gmail.com
Миколаївський національний аграрний університет*

Кожне підприємство має безліч підходів до управління ризиками (методи аналізу, запобігання контролю загроз). Але тактика та стратегія ризик-менеджерів підприємства повинна бути побудована таким чином, щоб звести збитки та втрачені можливості компанії до мінімуму. Для цього потрібні знання сучасних методологій та розвинені організаторські навички, творчий підхід до праці. Надійний фундамент системи управління ризиками залежить від правильного вибору підходу [1]. Їх декілька, тому треба розібратися в актуальних тенденціях управління загрозами благополуччю підприємства.

Основні підходи до управління ризиками: 1) активний – встановлює максимальний контроль за існуючими загрозами, передбачає інвестиції у підтримку системи управління; 2) адаптивний - пристосовує господарську діяльність до зовнішніх умов, що дозволить контролювати лише частину невизначеностей; 3) консервативний – локалізує збитки, нейтралізує їхній вплив на роботу підприємства, при цьому витрати на управління загрозами мінімальні, але можливі збитки можуть виявитися критичними; 4) інтегрований – об'єднує кілька підходів, забезпечує високу гнучкість в управлінні ризиком, але потребує інвестицій для розробки такої системи.